

РЕШЕНИЕ

№ 4744

гр. София, 05.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав, в
публично заседание на 05.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **5861** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на “Хисар-Милениум” ООД против заповед № РД 09-475/09.05.2025г. на заместник-министър на земеделието и храните. Ответникът и заинтересованата страна (ЗС) Сдружение “Минерална вода Хисар” чрез процесуалните си представители изразяват становище за недопустимост на жалбата, а по съществуващото ѝ я намират неоснователна.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения за това срок от активно легитимирана страна, участник в производството по издаване на оспорения акт. С постановяването на последния, в заявление-спецификация (л.84-93 от делото) за вписване на наименование за произход „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ като граници на географската област е определен [населено място]. Жалбоподателят е вписан ползвател на географско указание „Х. минерална вода“, видно от представеното свидетелство рег. № 178/04, издадено на 25.04.2005г. Заявеното с процесната заповед наименование за произход включва указанието, чиито вписан ползвател е жалбоподателят, като заедно с това тя определя географска област, от която е изключен водоизточникът, от който се добива водата с регистрираното географско указание „Х. минерална вода“. Това обстоятелство би пречило възможността дружеството да използва наименованието „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ на основание чл.36 от Регламент (ЕС) 2024/1143 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно географските

означения за вина, спиртни напитки и селскостопански продукти, както и за храните с традиционно специфичен характер и незадължителните термини за качество за селскостопанските продукти, за изменение на Регламенти (ЕС) № 1308/2013, (ЕС) 2019/787 и (ЕС) 2019/1753 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1151/2012 (Регламента). Следователно, оспореният акт засяга неблагоприятно правата на жалбоподателя и поради това, той има правен интерес от оспорването. Разгледана по същество, жалбата е отчасти основателна.

Производството по издаване на заповедта е иницирано с работна среща, проведена на 10.03.2025г., на която са присъствали представители на жалбоподателя и ЗС, видно от представената паметна записка (л.276-282). Установява се от последната, че са направени разяснения относно нормативната уредба и възможността за регистрация на географски означения съгласно чл.92 от Регламента. Подаденото от ЗС заявление е представено на Постоянната междуведомствена консултативна комисия по географски означения и храни с традиционно специфичен характер на 28.04.2025г. (л.156-160). Членовете на комисията са одобрили вписването на наименованието „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ от ЗС в Регистъра на географските означения на Съюза. С молба рег. индекс 62-167/07.05.2025г. на Министерство на земеделието и храните (МЗХ) ЗС представила коригиран вариант на заявление – спецификация по образец и коригиран вариант на Единен документ. С писмо № 99-76/13.05.2025г. на МЗХ в Европейската комисия били представени заявления за регистрация на четири географски означения на минерални води в съответствие с чл.92 от Регламента, между които защитено наименование за произход (ЗНП) „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“.

Жалбоподателят представил заявление – спецификация и единен документ с писмо рег. № 62-153/08.04.2025г. на МЗХ (л.310-372) за вписване на наименование за произход или географско указание в Европейския регистър на защитените наименования за произход и защитените географски указания (Регистъра) на „Х. минерална вода“. С писмо № 62-153/17.04.2025г. на МЗХ са изпратени бележки по искането. Дружеството подало ново заявление с рег. индекс 62-153/12.05.2025г. на МЗХ (л.297-306). В отговор, с писмо № 62-153/21.05.2025г. на МЗХ жалбоподателят бил уведомен, че заявлението на ЗС е било одобрено и изпратено до Европейската комисия. В писмото административният орган изразил становище, че подаденото от “Хисар-Милениум” ООД в качеството на индивидуален производител не отговаря на изискванията на чл.9 от Регламента.

Последният е приет по предложение на Европейската комисия от 31.03.2022г., общодостъпно на адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/DOC/?uri=CELEX:52022PC0134>. В мотивите на предложението се посочва, че: „Географските означения (ГО) обозначават продукти, притежаващи качества, характеристики или репутация, които се дължат на природни и човешки фактори, свързани с тяхното място на произход. Те представляват право върху интелектуална собственост (ПИС), чието предназначение е да се насърчава лоялната конкуренция между производителите, като се предотвратяват случаите на недобросъвестна употреба на наименование и измамни и заблуждаващи практики. [...] Предложението допринася за преследваните от общата селскостопанска политика (ОСП) цели, по-специално за подобряване на отговора от страна на селското стопанство на Съюза на обществените изисквания по отношение на резултатите в областта на икономическата, социалната и екологичната устойчивост на селскостопанското производство. С него настоящата система за ГО ще бъде укрепена като право върху интелектуална собственост. С предложението ще се увеличат икономическите, социалните и екологичните резултати на продуктите с ГО, ще се предоставят повече правомощия и отговорности на производителите, ще се намалят новите форми на нарушения (интернет), ще се

подобри ефективността на правоприлагането и проверките, които гарантират автентичността на продуктите, ще се преодолеят законодателните пропуски и процедурите за регистрация ще станат по-ефективни. [...] Общата цел на преразглеждането на ГО е да се улесни навлизането на ГО в целия Съюз като инструмент за ИС, който е достъпен за всички земеделски стопани и производители на продукти и е свързан с характеристиките или репутацията и с мястото на производство на продуктите“. Сред шестте конкретни цели, посочени в документа, са съответно: рационализиране и изясняване на правната рамка за опростяване и хармонизиране на процедурите за заявления за регистрация на нови наименования и изменения в спецификациите на продуктите; принос към постигане на по-голяма устойчивост на продоволствената система на Съюза чрез интегриране на специфични критерии за устойчивост; предоставяне на производителите и групите производители на правомощия за по-добро управление на техните активи в ГО и насърчаване разработването на структури и партньорства в рамките на веригата за доставки на храни; стимулиране на правилни пазарни възприятия и информираност на потребителите относно политиката в областта на ГО и символите на Съюза, за да се даде възможност на потребителите да правят информиран избор за покупка. В документа е отбелязано и, че предложението цели „да се подобрят съществуващите разпоредби и да се предвиди опростен и рационализиран набор от правила, като същевременно се засилят някои елементи на защитата на ГО, по-специално чрез оправомощаване на групите производители и повишаване на равнището на защита в интернет. С предложението групите производители на продукти с ГО се насърчават да включват доброволно в спецификацията на продукта изисквания за по-високи резултати във връзка с икономическата, социалната и екологичната устойчивост“. В документа са изложени констатации, че групите производители играят основна роля при прилагането на ГО (географски означения), но при оценката било установено, че задачите, които те имат право да изпълняват, се различават значително в различните сектори, както и между държавите членки; продължителността и сложността на процедурите за регистрация и за изменение както на национално, така и на европейско равнище, се считат за основно неудобство за производителите и източник на административна тежест.

В съответствие с тези мотиви следва да бъдат тълкувани и прилагани разпоредбите на Регламента. В частност, обстоятелствата, удостоверени от съществуващата национална регистрация, следва да послужат за регистрацията съобразно Регламента, като процесуалните правила, приложими в националното производство, бъдат съответно адаптирани.

Тълкуването следва да се основава и на правилата, приложими за целта спрямо актовете на правото на Европейския съюз. В решението на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 6 октомври 1982 година по дело 283/81, т.18 е отбелязано, че „текстовете на общностното право са съставени на множество езици и че редакциите на различните езици са еднакво автентични; така тълкуване на дадена разпоредба на общностното право налага сравнение на редакциите на различни езици“. СЕС е компетентен да се произнесе относно тълкуването на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза – чл.267 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Поради това, разясненията на СЕС относно тълкуването имат задължителен характер. Сравнението между текстовете на съображение 19 от Регламента, извършено съгласно цитираното решение на СЕС, разкрива различия. Така, на български език текстът гласи: „Производителите, които действат колективно, имат повече правомощия от индивидуалните производители и поемат колективна отговорност за управлението на своите географски означения [...]“. В редакциите на английски и немски език вместо думата „правомощия“ от този текст са използвани съответно „powers“/ „сили“ и „Einfluss“/ „влияние“. Следователно, думата „правомощия“ в случая не носи значението, установено в правната доктрина, като с нея се

обозначава овластяване на носителя с права и задължения, компетентност в определени предели, а е използвана в смисъл, че производителите, които действат колективно („Gemeinsam“/ „заедно“ – в немската редакция) разполагат с по-големи възможности да изпълняват задачите, свързани с управлението на ГО. Ето защо, в случая, като е получил две заявления с отчасти припокриващ се предмет, административният орган е следвало в съответствие със задълженията си по чл.34-35 АПК служебно да изясни в пълнота релевантните факти преди постановяване на крайния акт. По изложените съображения относно дължимото тълкуване на приложимите разпоредби, обективизираното припокриване на предмета на двете заявления изключва възможността те да бъдат преценявани поотделно и с оглед заявителя – според това, дали той е група производители съгласно чл.9, § 1 от Регламента или е един производител, чието съответствие да бъде преценявано съобразно чл.9, § 3 от същия.

В аналогичен смисъл са и допълнителните разяснения относно представителството в производството по заявяване, дадени в съображение 42 от Регламента: „Тъй като производителите на продукти с географски означения са предимно малки или средни предприятия, те се изправят срещу конкуренцията на други оператори по веригата за доставка на храни, което може да създаде нелоялна конкуренция между местните производители и тези, които осъществяват дейност в по-широк мащаб. В този контекст е необходимо в интерес на всички съответни производители да се позволи на една-единствена група производители да извършва конкретни действия от името на производителите. За тази цел следва да се създаде категорията „призната група производители“. В допълнение към общите правила относно групите производители, които следва съответно да се прилагат и за признатите групи производители, трябва да се определят критериите, необходими за определянето на групата производители като призната група производители, и свързаните с това специфични допълнителни права, по-специално с цел предоставяне на признатите групи производители на правилните инструменти за по-добро прилагане на техните права върху интелектуална собственост срещу нелоялни и девалвиращи практики. В това отношение признатите групи производители следва да могат да представляват всички производители на съответните продукти, обозначени с географски означения, и да действат от тяхно име. Те следва също така да бъдат натоварени с изпълнението на някои специфични задачи, изброени в настоящия регламент, по-специално поради това, че последиците от или мащабът на тези задачи засягат всички такива производители. За тази цел разделението между национално, регионално и местно равнище се разбира в съответствие с конституционната структура на държавите членки и националното право. Разпоредбите относно признатите групи производители са вдъхновени от отдавна установените системи в няколко държави членки. Тези съществуващи системи показват, че признатата група производители е ценен инструмент за подобряване на колективното управление и защита на географските означения, който следва да се запази. Съответно настоящият регламент следва да предостави необходимите регулаторни инструменти на държавите членки, които желаят да създадат такива системи по всяко време“.

По изложените съображения, след като е разполагал с информация за производител, който е извън групата, представляваща ЗС, административният орган е следвало служебно да събере необходимата информация, което в случая не е сторено. В т.3.1. от заявлението на ЗС е описан продукт с наименование „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“. В т.3.5. „Метод на производство“ е описано добиване на минералната вода от водоземни съоръжения сондаж № 1, сондаж № 7 и каптиран естествен извор (КЕИ) „Ч. чешма“. От представените балнеологични оценки № 202/30.08.2021г., № 133/11.06.2023г. и № 187/01.06.2023г. на Министерство на здравеопазването (МЗ), както и сертификати № 48/30.08.2021г., № 7/01.06.2023г. и № 28/01.06.2023г. се установява, че трите горепосочени пункта

на добиване са от находище на минерална вода „Х.“, [населено място], [община], област П.. Границите на находището са били определени със заповед № РД-1012/27.09.2004г. на министъра на околната среда и водите (л.241). Формиращата среда съгласно заповедта е: водонапорна система от пукнатинно-жилен тип в Средногорската структурна зона – Средногорски блок – масива на Същинска Средна гора – Х. плутон, изграден от Южнобългарски гранити с палеозойска възраст – кварцдиорити, гранодиорити, диорити, гранити, внедрени сред докамбрийски гнайси. Подхранването на находището е с атмосферно – инфилтрационен произход. Експлоатационните водоизточници в находището, сертифицирани за бутилиране на натурална минерална вода са сондаж № 1, сондаж № 3, сондаж № 7, КЕИ „Парилките“, КЕИ „Ч. чешма“ и КЕИ „Банчето М.“. Така, описаното в тази заповед находище включва още три пункта за добив на същата вода, освен описаните в заявлението, одобрено с процесната заповед.

Членове на неговия подател са „БК Хисар“ ЕООД, Търговско – производителна кооперация (ТПК) „Бутилираща компания Хисар“ и „Аугуста 91“ АД (л.260). Представителят на последната е заявил, че дружеството произвежда продукта „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. натурална минерална вода“ в декларация от 16.04.2025г. В декларацията от същата дата представителят на ТПК „Бутилираща компания Хисар“ и на „БК Хисар“ ООД е заявил, че кооперацията и дружеството произвеждат продукта „Натурална минерална вода Хисар“.

Наименованието за произход „Минерална вода Хисар“ е било регистрирано на 13.06.1994г., видно от представеното свидетелство № 178-1/13.06.1994г. В него е описано следното място на произход: минералната вода е от изворите в [населено място] и околностите му. Те са на територията на землището на [населено място] с неговите квартали Момина баня, В. и М. (л.237-238).

Заявеното от ЗС наименование „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ включва израза „Х. минерална вода“, който буквално възпроизвежда този, за който е издадено представеното свидетелство за географско указание (л.16), регистрирано на 15.04.2005г., с вписан ползвател „Хисар – милениум“ ООД. В свидетелството за „Х. минерална вода“ не е отбелязано географско място. Установява се от представената справка за марка (л.17), че дружеството е заявител, притежател и ползвател на марката „Натурална минерална вода Хисар милениум регион“ за клас 32 по Ницската класификация „Минерална вода“. Представено е и становище на „Специализирана болница за физикална терапия и рехабилитация“ ЕАД от 09.05.2003г., видно от което минералната вода от сондаж № 2 и сондаж № 4 на водоизточник Старо Ж. е изследвана многократно в акредитираната лаборатория на болницата и е установено, че има физико-химична характеристика, сходна на всички води в Х. регион и може да бъде причислена към типа на минералните води от Х.. Със заповед № РД-17-6/10.08.2021г. на МЗ водата, добивана от тези два сондажа, с търговско наименование „Хисар милениум“ е включена в списъка на натуралните минерални води. Представеният сертификат № 61/03.07.2024г. на МЗ удостоверява, че сондаж № 2 е от находище на минерална вода „Старо Ж.“, с административен адрес: [населено място], [община], област П.. Формиращата среда е описана в този сертификат, както следва: „Минералната вода на находището се формира във водонапорна система от пукнатинно-жилен тип в Средногорската структурна зона – Средногорски блок – масива на Същинска Средна гора – М. плутон, изграден от гранити и Х. плутон, изграден от Южнобългарски гранити с палеозойска възраст – кварцдиорити, гранодиорити, диорити, гранити, внедрени сред докамбрийски гнайси на неразчленената А. група – главно ивичести и очни гнайси. Подхранването на находището е с атмосферно – инфилтрационен произход. Зоната на подхранване находището е разположена по издигнатите и билните части на М. и Х. плутон.

Представеният сертификат № 61/03.07.2024г. на МЗ удостоверява, че сондаж № 2 е от находище на минерална вода „Старо Ж.“, с административен адрес: [населено място], [община], област П.. Формиращата среда е описана в този сертификат, както следва: „Минералната вода на находището се формира във водонапорна система от пукнатинно-жилен тип в Средногорската структурна зона – Средногорски блок – масива на Същинска Средна гора – М. плутон, изграден от гранити и Х. плутон, изграден от Южнобългарски гранити с палеозойска възраст – кварцдиорити, гранодиорити, диорити, гранити, внедрени сред докамбрийски гнайси на неразчленената А. група – главно ивически и очни гнайси“. Подхранването на находището е с атмосферно – инфилтрационен произход. Зоната на подхранване находището е разположена по издигнатите и билните части на М. и Х. плутон. Същото подхранване и формираща среда са описани в балнеологична оценка № 284/03.07.2024г. за същия сондаж (л.323-327).

Представен е и сертификат № 7/01.06.2023г. на МЗ за сондаж № 7, който е част от находище на минерална вода „Х.“, чиито граници са определени с горепосочената заповед № РД-1012/27.09.2004г. на министъра на околната среда и водите. Сондажът е изрично посочен в тази заповед, а в сертификата е описан административен адрес: [населено място], [община], област П.. Формиращата среда е описана в този сертификат, както следва: „Минералната вода на находището се формира във водонапорна система от пукнатинно-жилен тип в Средногорската структурна зона – Средногорски блок – масива на Същинска Средна гора – Х. плутон, изграден от Южнобългарски гранити с палеозойска възраст – кварцдиорити, гранодиорити, диорити, гранити, внедрени сред докамбрийски гнайси на неразчленената А. група – главно ивичести и очни гнайси“. Подхранването на находището е с атмосферно – инфилтрационен произход. Зоната на подхранване находището е разположена далече от района на разкриване на минералната вода. В балнеологичната оценка на минералната вода, добита от същия сондаж № 7 (л.100-104), формиращата среда и подхранването на находището са описани по същия начин.

Представени са и балнеологични оценки: № 202/30.08.2021г. – за сондаж № 1, № 187/01.06.2023г. – за каптиран естествен извор „Ч. чешма“, както и сертификати № 48/30.08.2021г. и № 28/01.06.2023г. за тези два обекта, в които за тях са описани същата формираща среда и подхранване, съответно: Минералната вода на находището се формира във водонапорна система от пукнатинно-жилен тип в Средногорската структурна зона – Средногорски блок – масива на Същинска Средна гора – Х. плутон, изграден от Южнобългарски гранити с палеозойска възраст – кварцдиорити, гранодиорити, диорити, гранити, внедрени сред докамбрийски гнайси на неразчленената А. група – главно ивичести и очни гнайси“; минералната вода е с атмосферно – инфилтрационен произход, като зоната на подхранване на находището е разположена далече от района на разкриване на минералната вода. Административният адрес на двата обекта е [населено място], [община], област П.. Както и сондаж № 7, те са част от находището, определено с горепосочената заповед № РД-1012/27.09.2004г. на министъра на околната среда и водите.

За сондаж № 1, сондаж № 7 и каптиран естествен извор „Ч. чешма“ в заключение (в балнеологичните оценки и сертификатите) водата е описана като хипертермална, нискоминерализирана, хидрокарбонатно – сулфатна, натриева и силициева вода, съдържаща флуорид, без санитарно – химични и микробиологични признаци на замърсяване. Същото съдържание има заключението в сертификат № 61/03.07.2024г. на МЗ за сондаж № 2, който не е упоменат в заповед № РД-1012/27.09.2004г. на министъра на околната среда и водите. Независимо от това, неговите характеристики съответстват на тези, които попадат в обхвата ѝ. В допълнение, за сондаж № 2 е отбелязано, че във водата от него е установено повишено съдържание на флуорид. Същото отбелязване е направено и за водата от сондаж № 1. За другите два обекта, попадащи в обхвата на заповед № РД-1012/27.09.2004г. на министъра на околната среда и водите

– сондаж № 7 и каптиран естествен извор „Ч. чешма“ не е отбелязана констатация за повишено съдържание на флуорид.

Това съдържание на сертификатите и балнеологичните оценки налага безпротиворечив извод на сходни свойства на водата, добивана във всеки от описаните обекти, и произхода ѝ от един регион, като за сондаж № 1, № 7 и каптиран естествен извор „Ч. чешма“ формиращата среда е Х. плутон, а за сондаж № 2 – Х. плутон и М. плутон. Следователно, средата на сондаж № 2 включва тази на първите три обекта, но има по-широк обхват.

Изводът за сходни качества на водите от всички описани обекти съответства на фактическите установявания, изложени в представеното решение № 101/18.01.2024г. по т. д. № 2284/2021г. на Софийски градски съд (СГС), Търговско отделение, VI-12 състав, потвърдено с решение № 478/16.07.2024г. по в. т. д. № 328/2024г. на Апелативен съд – С., 15 търговски състав, чието касационно обжалване не е допуснато с окончателно определение № 1923/23.06.2025г. по к. т. д. № 2844/2024г. на Върховния касационен съд, I търговско отделение, 5 състав. Страни по делото са жалбоподателят и ТПК „Бутилираща компания Хисар“, която е сред учредителите на Сдружение „Минерална вода Хисар“. За останалите двама учредители установеното в мотивите на съдебното решение е задължително по арг. от чл.223, ал.2 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Решението на СГС е задължително и за ответника на основание чл.297 ГПК. Влизането му в сила е настъпило след датата на издаване на оспорения акт, но е обстоятелство, което следва да бъде взето предвид на основание чл.142, ал.2 АПК. СГС е приел от фактическа страна, че ТПК „Бутилираща компания Хисар“ е регистрирало наименование за произход по реда на Закона за търговските марки и промишлените образци (ЗТМПО, отм.) - „Минерална вода Хисар“, заявено на 22.12.1993 г. и регистрирано на 13.06.1994 г. За извършената регистрация е издадено Свидетелство за наименование за произход № 178-1 от Института за изобретения и рационализации на Народна Република България. Видно от така издаденото свидетелство, е определено място на произход на минералната вода: минералната вода е от изворите в [населено място] и околностите му; те са на територията на землището на [населено място] с неговите квартали Момина баня, В. и М.. Наименованието за произход е за стоки от клас 32: минерални и газирани води и други безалкохолни напитки. Минералната вода се добива и бутилира въз основа на Договор от 12.02.1999 г. за предоставяне на концесия за минерална вода от находище на минерална вода „Х.“, [населено място], [община], област П., сондаж № 1 и сондаж № 7, сключен между Република България чрез министъра на околната среда и водите и ТПК „Бутилираща компания Хисар“. С решение от 05.12.2001 г. на комисия, назначена със заповед № 149/11.06.2001 г. на председателя на Патентното ведомство (ПВ), е извършена пререгистрация на регистрираното наименование за произход „Минерална вода Хисар“ като географско указание, на основание § 3 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на отменения Закон за марките и географските означения (ЗМГО) от 1999 г. Във връзка с посочената пререгистрация на вписания ползвател ТПК „Хисар-90“, сега - ТПК „Бутилираща компания Хисар“, е издадено Свидетелство за използване на географско указание, регистров номер 178-01. „Хисар-Милениум“ ООД е регистриран ползвател на наименование за произход „Х. минерална вода“, съгласно заявка от 28.10.2002 г. и регистрация от 15.04.2005 г., с регистрационен номер 178-04 в Регистъра на географските означения на ПВ. Регистрацията е извършена при действието на ЗМГО (отм.), в сила от 15.12.1999 г., и е за същия клас стоки – клас 32: минерална вода. По делото е прието заключение на съдебно-химическа експертиза, съгласно което съдържанието на химическите елементи във водата и нейните свойства показва естествени отклонения (флукуации) от 20 % в различните състояния и сезони, при сравнение между отразените в заповед № РД-1012/27.09.2004 г. на министъра на околната среда и водите и установените за минералната вода от сондажи 2 и 4 на водоизточник Старо Ж.,

[община].

От изложените обстоятелства следва, че вода със сходни характеристики се добива от сондажи № 1, № 2, № 3, № 4, № 7 и каптиран естествен извор „Ч. чешма“. Те се намират в географски район, в който са разположени две отделни населени места – [населено място] и [населено място], което се намира в [община], включваща и едноименния град. Продължителният период, през който са експлоатирани източниците на тази минерална вода, е създал определено възприятие за връзка между качествата ѝ и географския район, в който се добива. За тази връзка е ирелевантно административно-териториалното деление на населените места. Наред с това, в случая връзката е с наименованието „Хисар“ в различните му форми; не е налице основание да се приеме, че потребителите биха свързали това наименование единствено с града Х.. Както е посочено в съображение 60 от Регламента, „Що се отнася до защитените наименования за произход, връзката между географската среда и специфичното качество или характеристики на продукта, които се дължат основно или изключително на тази среда, обикновено се състои от няколко елемента“. Връзката със средата е елемент от определението на понятието „наименование за произход“ – съгласно чл.46, § 1 от Регламента, „Наименование за произход“ на селскостопански продукт е наименование, с което се идентифицира продукт, за който са изпълнени едновременно условията: а) той произхожда от специфично място, регион или, в изключителни случаи, държава; б) неговите качества или характеристики се дължат основно или изключително на специфична географска среда с присъщите ѝ природни и човешки фактори; и в) етапите на производството му се осъществяват в определения географски район.

Това определение следва да бъде съответно приложено за продукта „минерална вода“, която съгласно чл.5 от Регламента представлява селскостопански продукт, тъй като разпоредбата предвижда, че терминът „селскостопански продукти“ обхваща изброените в глави 1—23 от Комбинираната номенклатура, съдържащи се в част втора от приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87, и селскостопанските продукти в позициите от Комбинираната номенклатура, определени в приложение I към Регламента, с изключение на вината и спиртните напитки. Минералните води попадат в обхвата на глава 22 от Комбинираната номенклатура, с кодове от група 2201 и в частност, 2201 10: естествени минерални води. В случая, предвид описаните характеристики на водите, добивани както от сондажите с административен адрес в [населено място], така и от попадащите в пределите на [населено място], [община], наименованието „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ следва да бъде определено като произхождащо от специфичен регион – Х., което включва не само [населено място], но целия географски регион със специфична геоложка среда, описана по-горе, включваща и [населено място].

Същият извод следва и от обстоятелството, че дългогодишната експлоатация на водоизточниците, наред със специфичните ѝ качества са довели до широката ѝ известност. Отбелязано е в доклад № 93-2349/09.05.2025г. на МЗХ, че „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ е била вписана в Държавния регистър на географските означения на Патентно ведомство на Република България с регистрационен № 00178/13.06.1994г. След като това наименование включва и частта „Х. минерална вода“, за която, както беше отбелязано по-горе, е било издадено горепосоченото свидетелство за географско указание, регистрирано на 15.04.2005г., с вписан ползвател „Хисар – милениум“ ООД, административният орган е следвало служебно да съобрази описаната по-горе налична информация за тази вода, като съедини преписките, образувани по двете заявления за минерални води от района и постановления общ краен акт по тях. При съставяне на продуктовата спецификация в частта относно определяне на географския район съгласно чл.49, § 2, б. „в“ от Регламента, този район е следвало да бъде описан

по начин, включващ всички експлоатационни пунктове, за които е налична информация – както обсъдените дотук сондаж № 1, сондаж № 2, сондаж № 3, сондаж № 7 и КЕИ „Ч. чешма“, така и останалите експлоатационни ресурси за находище на минерална вода, изброени в заповеди № РД-935/30.10.2024г. и № РД-689/09.10.2008г. на министъра на околната среда и водите (л.392-395). Разпоредбата на чл.49, § 2, б. „в“ от Регламента отново подчертава като решаващ фактор при определяне на географския район връзката му с качеството или характеристиките на продукта, съгласно чл.49, § 2, б. „е“, точка i от Регламента. В тази част на продуктовата спецификация се изисква подробна информация за географската среда, която не се изчерпва с административно установените териториални граници. Качествата на минералната вода са свързани с геоложките структури, от които е добивана, описани по-горе. Териториалното разположение на тези структури е определящият фактор, а съответно – то представлява географския район по смисъла на чл.49, § 2, б. „в“ от Регламента във вр. с чл.46, § 1 от Регламента. Този начин на определянето му би осигурило правото на ползване, гарантирано от чл.36 от Регламента, както и възможността за присъединяване на производител към съществуваща група, предвидена в чл.32, § 1 от Регламента.

В заключение отново следва да се отбележи, че не е налице основание да се приеме, че установената известност и репутация на минералните води от района на Х., се свеждат само до тези, чиито добив се осъществява само в рамките на днес съществуващия едноименен град. Обратно, видно и от представената в производството пред административния орган информация, градът е център на [община]; през 46г. от н. е. около минералните извори възникнал голям римски град, който през 293г. е наречен Диоклецианопол. През 1882 г. е издаден „Правилник за експлоатация на хисарските бани“, но самото име „Х.“, след териториални промени, градът получава през 1964г. Ето защо, не може да се приеме, че наименованието „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“ следва да бъде ограничено само до [населено място]. Сред целите на закрилата на наименованието за произход е и гаранцията за информиран избор на потребителите – чл.4, б. „в“ от Регламента. Не се установяват, нито твърдят обстоятелства, годни да обосноват извод, че потребителите свързват посоченото наименование с вода, добита в пределите на града Х.. Обратно, възприятието, обусловено и от дългогодишната експлоатация, е формирано като значение на вода от района на Х.. По подобен начин е означен географският район отчасти и в т.3.10. от одобреното с процесната заповед заявление – спецификация. Представената препратка към раздел „Минерална вода“ от официалния туристически портал (л.125), също е на [община], която включва и града, и [населено място] (на адрес: <https://gotohisarya.com/places-category/mineralna-voda/>). Видно от представения договор за концесия, сключен на 20.02.2001г. между жалбоподателя и [община] (в текста му посочени „гр. Хисар“ и „[община]“), с него е предоставено право на ползване върху сондаж № 2 и № 4, заедно с прилежащата инфраструктура и за тях има съставен акт за публична общинска собственост № 18/01.09.199г. Установява се от този договор, че находището „Старо Ж.“ е собственост на [община], което подкрепя извода за принадлежността му към релевантния географски район.

По изложените съображения и като прецени изцяло законосъобразността на акта на основание чл.168, ал.1 АПК съдът в настоящия състав намира, че той е издаден в установената форма от компетентен орган – лице, надлежно овластено с представената заповед № РД09-472/08.05.2025г. на министъра на земеделието и храните. В производството по издаването му са допуснати описаните нарушения на административнопроизводствените правила, в резултат на което процесната заповед не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона в частта на заповедта, с която е одобрено заявление – спецификация в частта му по т.3.7 в която са описани границите на географската област; в частта му по т.3.4. и т.3.5., в които са описани три

водоземни съоръжения, които не изчерпват всички известни такива за Х. минерална вода и са посочени микробиологични и физикохимични показатели, които не изчерпват всички известни такива; и в частта му по т.3.8., т.3.9 и т.3.10., в която географската област е означена като [населено място]. В тези части спецификацията следва да бъде съответно изменена по начин, който да отчита всички съществуващи експлоатационни ресурси, изброени в заповеди № РД-935/30.10.2024г. и № РД-689/09.10.2008г. на министъра на околната среда и водите, като измени съответно и Единния документ. За целта, преписката следва да бъде изпратена на министъра на земеделието и храните, тъй като оспорената заповед е била издадена при отсъствието му, въз основа на заповед за заместване на 09.05.2025г.

Във връзка с доводите на страните следва да се отбележи, че производството по регистрация на географски означения съгласно Регламента съществено се различава от правилата на националното, уредени в Глава трета от сега действащия ЗМГО, аналогични на предходните по Глава трета от отменения ЗМГО. Съгласно чл.89 ЗМГО, право на заявяване има всяко лице, което извършва производствената си дейност в определеното географско място, и стоката, която произвежда, отговаря на установените качества или особености; границите на географското място и качествата или особеностите на стоките, както и връзката на тези качества или особености с географската среда или с географския произход се определят и установяват от съответното централно ведомство със заповед на ръководителя му. Регистрирано географско означение може да се използва само от лице, което е вписано като негов ползвател – чл.90, ал.1 ЗМГО. Обратно, както беше посочено по-горе, заявител съгласно чл.9 от Регламента е в общия случай група производители, заинтересовани от регистрацията, и само по изключение – един производител, когато е единственият желаещ и са изпълнени условията по § 3. Това различие е съществено, тъй като е обосновано с обсъдените дотук цели на Регламента, в т. ч. да подкрепи сътрудничеството и да предостави възможност решенията да бъдат взимани от пряко заинтересованите производители. Заедно с това, тази възможност не изключва и не замества задълженията на административния орган съобразно чл.35-36 АПК да издаде индивидуален административен акт, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите страни, като доказателствата се събират служебно. В случая, след като е било заявено вписване на наименование „Натурална минерална вода Хисар/ Натурална минерална вода Х./ Х. минерална вода“, включваща регистрираното указание „Х. минерална вода“, административният орган е следвало да съобрази това указание и да включи служебно в заявлението – спецификация релевантните обстоятелства, в т. ч. да определи географската област, както беше указано по-горе. Без значение в тази връзка са нередовностите на заявленията на жалбоподателя и тяхното неотстраняване. Административният орган е разполагал с релевантната информация и е бил длъжен да я съобрази служебно.

В допълнение, изискването водата да се добива от единствени три водоизточника не отговаря на критериите по чл. 49, § 2, б. „в“ от Регламента, а именно не е обективно, недискриминационно и съвместимо с националното и съюзното право. Несъответен на целите на Регламента е подходът, при който географският регион, от който следва да произхожда продукт, защитен с наименованието за произход, се отъждествява с конкретно находище, излаз или извод особено когато за даден регион е характерно наличието на множество източници на натурална минерална вода. Този подход е противоположен в частност на целта да се подкрепи сътрудничеството в местната общност. Той по същество ограничава защитата до трите производители, подали заявлението, при това за наименование, включващо друго регистрирано географско указание, но изключващо източниците, експлоатирани от неговия ползвател съгласно заповед № РД-17-6/10.08.2021г. на заместник-министър на здравеопазването (л.19) и въз основа на договор за

предоставяне на концесия от 20.02.2001г., сключен с [община] (л.331-343).

С оглед изхода на спора и на основание чл.143, ал.1, ал.3 и ал.4 АПК следва да бъдат отчасти уважени исканията на жалбоподателя и ЗС за възстановяване на направените разноски и за юрисконсултско възнаграждение – за ответника, като съответните суми бъдат възстановени наполовина. Установява се от представения договор за предоставяне на правни услуги, фактура от 15.05.2025г. и извлечение от банкова сметка, че жалбоподателят е заплатил сумата 10800 лв. – адвокатско възнаграждение. Сумата следва да бъде превалутирана по правилата на чл.12-13 Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ). Съгласно чл.3-5 ЗВЕРБ, решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и Регламент (ЕС) 2025/1409 на Съвета от 8 юли 2025 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2866/98 по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е еврото, равностойно на 1,95583 български лева. Съответно, сумата на възнаграждението в случая възлиза на 5521,85 евро. Половината от тази сума е 2760,93 евро. Ответникът е направил възражение за прекомерност на възнаграждението, което съдът в настоящия състав намира основателно. Съгласно чл.8, ал.3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, за дела от вида на настоящето е предвидено възнаграждение в размер на 1000 лв. Тъй като страните разполагат със свобода на договаряне, евентуална прекомерност би могла да бъде преценявана при поне двукратно превишение на този нормативно установен ориентир, чиято превалутирана стойност възлиза на 1022,58 евро. В производството пред административния орган дружеството – жалбоподател е имало възможността своевременно да изпълни дадените му указания за подаване на заявление. Негов представител е присъствал и на първоначалната среща, с която е започнало производството по издаване на оспорения акт, където са дадени обстойни разяснения за необходимите стъпки. С непредприемане на необходимото жалбоподателят е допринесъл за неправилността на акта в частта, подлежаща на отмяна. Наред с това, делото представлява фактическа и правна сложност, като налага прилагане на изцяло нов нормативен акт. По изложените съображения съдът в настоящия състав приема, че ответникът следва да възстанови на жалбоподателя сумата 2000 евро. Освен тях, дължимо е възстановяване и на платената държавна такса в размер на 50 лв., превалутирани на стойност 25,56 евро, или общо 2025,56 евро. Възстановяването е дължимо от МЗХ, което е юридическо лице съгласно чл.42, ал.2 от Закона за администрацията (ЗА).

Размера на юрисконсултското възнаграждение съдът определя на половината от 200 лева, предвидени в чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, издадена на основание чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ. Превалутирана, сумата възлиза на 51,13 евро.

Установява се от представената фактура от 25.09.2025г. и извлечение от сметка, че ЗС е заплатила разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 3000 лв. По изложените по-горе съображения на възстановяване подлежи половината, превалутирана на стойност 766,94 евро.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2, чл.173, ал.2 и чл.174 АПК съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед № РД 09-475/09.05.2025г. на заместник-министър на земеделието и храните в частта, с която е одобрено заявление – спецификация в частта му по т.3.4., т.3.5., т.3.7., т.3.8, т.3.9 и т.3.10.

ИЗПРАЩА преписката на министъра на земеделието и храните за произнасяне в 14-дневен срок, със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона съобразно изложеното в мотивите по-горе.

ОСЪЖДА Министерство на земеделието и храните да заплати на “Хисар-Милениум” ООД, с ЕИК[ЕИК], сумата 2025,56 евро (две хиляди двадесет и пет евро и петдесет и шест цента) –

разноски по делото.

ОСЪЖДА “Хисар-Милениум” ООД, с ЕИК[ЕИК], да заплати на Министерство на земеделието и храните сумата 51,13 евро (петдесет и едно евро и тринадесет цента) – юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Министерство на земеделието и храните да заплати на Сдружение “Минерална вода Хисар”, с ЕИК[ЕИК], сумата 766,94 евро (седемстотин шестдесет и шест евро и деветдесет и четири цента) – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: